

UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2023/1860

z 10. mája 2023

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolútoriu za plnenie rozpočtu Agentúry Európskej únie pre bezpečnosť letectva (EASA) za rozpočtový rok 2021

EURÓPSKY PARLAMENT,

- so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolútoriu za plnenie rozpočtu Agentúry Európskej únie pre bezpečnosť letectva za rozpočtový rok 2021,
 - so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,
 - so zreteľom na stanovisko Výboru pre dopravu a cestovný ruch,
 - so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0098/2023),
- A. keďže podľa výkazu príjmov a výdavkov ⁽¹⁾ bol konečný rozpočet Agentúry Európskej únie pre bezpečnosť letectva (ďalej len „agentúra“) na rozpočtový rok 2021 na úrovni 203 802 000 EUR, čo v porovnaní s rokom 2020 predstavuje zvýšenie o 11,34 %; keďže 38 900 000 EUR z rozpočtu agentúry pochádza z rozpočtu Únie a 109 791 000 EUR z príjmov z poplatkov a úhrad ⁽²⁾;
- B. keďže Dvor audítorov vo svojej správe o overení ročnej účtovnej závierky Agentúry Európskej únie pre bezpečnosť letectva za rozpočtový rok 2021 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) vyhlásil, že získal primeranú istotu o tom, že ročná účtovná závierka agentúry je spoľahlivá a že príslušné operácie sú zákonné a správne;

Rozpočtové a finančné riadenie

1. konštatuje, že úsilie o monitorovanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2021 prinieslo mieru plnenia viazaných rozpočtových prostriedkov v bežnom roku na úrovni 96,31 %, čo v porovnaní s rokom 2020 predstavuje zníženie o 2,31 %; poznamenáva tiež, že miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov v bežnom roku bola 87,34 %, čo v porovnaní s rokom 2020 znamená zníženie o 5,30 %;
2. konštatuje, že agentúra ukončila daný rok s prebytkom z poplatkov a úhrad vo výške 11,2 milióna EUR; konštatuje, že prebytok v oblasti poplatkov a platieb sa pripočíta k akumulovanému prebytku, ktorý sa tým zvýši zo 60,9 milióna EUR na 72,1 milióna EUR;
3. konštatuje, že miera zrušených rozpočtových prostriedkov týkajúcich sa záväzkov prenesených do roku 2021 sa znížila na 1,55 % (5,46 % v roku 2020), čo je pod 5 % stropom stanoveným Komisiou;

Výkonnosť

4. konštatuje, že v roku 2021 agentúra použila určité opatrenia na posúdenie pridanej hodnoty svojich činností a ďalšie opatrenia na zlepšenie svojho rozpočtového riadenia prostredníctvom kombinácie 130 cieľov a 60 kľúčových ukazovateľov výkonnosti (KPI) v 11 kľúčových oblastiach činnosti a 9 ďalších projektoch alebo iniciatívach horizontálnej povahy; konštatuje, že napriek pretrvávajúcim účinkom krízy spôsobenej ochorením COVID-19 mala agentúra dobré výsledky, pričom miera plnenia jej ročného pracovného programu na rok 2021 dosiahla 84 % a kľúčové ukazovatele výkonnosti boli na úrovni 76 %; oceňuje splnené kľúčové ukazovatele výkonnosti a skutočnosť, že agentúra upozornila na opatrenia, ktoré môžu zlepšiť efektívnosť a účinnosť práce agentúry; odporúča však, aby agentúra vzala na vedomie ukazovatele, ktoré sa nedosiahli alebo ktoré zaostávajú, najmä včasné spracovanie hlásení udalostí a miera ukončenia nápravných opatrení zistení auditu;
5. oceňuje kľúčové úspechy a pokrok agentúry v roku 2021 v nových oblastiach spojených so zelenými riešeniami a digitalizáciou; berie v tejto súvislosti na vedomie, že agentúra zintenzívnila svoje úsilie o čisté letectvo prostredníctvom programu EASA pre udržateľnú leteckú dopravu na rok 2021 rôznymi opatreniami, ako je zavádzanie udržateľných leteckých palív (SAF), vodíková a hybridná letecká doprava a dokončenie pilotnej fázy programu environmentálneho označovania; berie na vedomie ďalšie výstupy agentúry z programu dronov, ako je uverejnenie prvého regulačného balíka U-Space, ako aj z rôznych projektov týkajúcich sa zjednodušenia prevádzky

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 141, 29.3.2022, s. 81.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 141, 29.3.2022, s. 80.

manažmentu letovej prevádzky zjednotením udeľovania licencií ATCO a pozemných zariadení; oceňuje schválenie návratu zmenenej verzie Boeing 737 Max do prevádzky; víta dodatočné úsilie agentúry v oblasti výskumu a inovácií tým, že sa v roku 2021 pripojila k programom Horizont Európa, čisté letectvo a SESAR; ďalej oceňuje neustále zlepšovanie bezpečnosti a záväzok agentúry podporovať inovácie prostredníctvom európskeho plánu pre bezpečnosť letectva prostredníctvom kľúčových projektov v roku 2021, ako je prijatie stanoviska k prevádzke za každého počasia; konštatuje, že brexit viedol v roku 2021 k výraznému zvýšeniu počtu žiadostí o schválenie organizácií;

6. vyzýva na poskytnutie dostatočných finančných prostriedkov a stimulov na ďalší výskum a vývoj udržateľných leteckých palív s cieľom zvýšiť ich efektívnosť a cenovú dostupnosť a posilniť a otvoriť trh s nimi;
7. víta pokračujúce úsilie agentúry zamerané na skúmanie oblastí ďalšej spolupráce s inými agentúrami Únie tam, kde je to možné, s prihliadnutím na povahu činností s cieľom znížiť možné prekrývanie; víta konkrétne opatrenia, ktoré sa prijali v spolupráci s Európskou agentúrou pre bezpečnosť potravín, Európskou nadáciou pre odborné vzdelávanie, Európskym orgánom pre cenné papiere a trhy a Európskou environmentálnou agentúrou; vyzýva agentúru, aby naďalej rozvíjala synergie, posilňovala spoluprácu a výmenu najlepších osvedčených postupov s ostatnými európskymi agentúrami s cieľom zlepšiť efektívnosť (ľudské zdroje, správa budov, IT služby a bezpečnosť atď.);
8. berie na vedomie pokračujúce úsilie agentúry o zvýšenie efektívnosti a uvoľnenie zdrojov vrátane kvalifikovaných zamestnancov; vyzdvihuje v tejto súvislosti snahu agentúry využívať odborné znalosti národných úradov pre civilné letectvo prostredníctvom 26 partnerských dohôd a 2 rámcových zmlúv s kvalifikovanými subjektmi, čím sa v roku 2021 umožnil outsourcing 63 000 pracovných hodín;
9. nabáda agentúru, aby sa zapojila do pilotného projektu týkajúceho sa „európskeho orgánu pre normy pre letecké palivá a bezpečnostnú certifikáciu“ v rámci rozpočtu Únie na rok 2023, pričom využije svoje odborné znalosti a primerané zdroje;
10. víta úsilie agentúry o podporu integrácie nových technológií, operácií a obchodných modelov do európskeho systému leteckej dopravy prostredníctvom jej výskumného a inovačného programu;
11. víta pokrok vojenského programu (2020 – otvorený koniec) a zdôrazňuje úlohu agentúry v rámci európskej vojenskej mobility; požaduje rýchle a podstatné zvýšenie prostriedkov v rozpočtovom riadku EÚ pre vojenskú mobilitu, aby bolo možné reagovať na výzvy v tomto odvetví;
12. požaduje väčšiu synergiu medzi civilnými a vojenskými potrebami v rámci akčného plánu vojenskej mobility zjednodušením procesov a zosúladením pravidiel; zdôrazňuje, že by to mohlo agentúre EASA poskytnúť priestor na ďalšiu podporu konkurencieschopnosti štátov a priemyslu, napríklad prostredníctvom spoločnej tvorby pravidiel a certifikácie štátnych lietadiel;

Personálna politika

13. konštatuje, že k 31. decembru 2021 bol plán pracovných miest naplnený na 92,94 %, pričom z 680 miest dočasných zamestnancov schválených v rámci rozpočtu Únie bolo obsadených 632 (680 schválených miest v roku 2020); konštatuje, že okrem toho v roku 2021 pre agentúru pracovalo 91 zmluvných zamestnancov a 18 vyslaných národných expertov; berie na vedomie zníženie počtu zamestnancov agentúry v porovnaní s rokom 2019 v dôsledku finančných dôsledkov súvisiacich s pandémiou ochorenia COVID-19, čo viedlo agentúru k zníženiu investícií týkajúcich sa zamestnancov a zároveň k podpore vnútornej mobility a spoločného využívania zdrojov; víta oznámené opatrenia agentúry na zabránenie vysokej miere fluktuácie zamestnancov, ktorá v roku 2021 predstavovala 0,84 %;
14. berie na vedomie rodovú rovnováhu medzi členmi vrcholového manažmentu agentúry, pričom 3 z 5 členov (60 %) sú muži; so znepokojením berie na vedomie rodovú nerovnováhu medzi členmi správnej rady agentúry, keďže 63 z 82 členov (77 %) sú muži; ďalej berie na vedomie rodovú rovnováhu medzi zamestnancami agentúry celkovo, keď 643 z 959 zamestnancov (67 %) sú muži; vyzýva agentúru, aby pokračovala v úsilí o rodovú rovnováhu na úrovni zamestnancov prostredníctvom konkrétnych opatrení, ktoré pritiaľnu žiadosti žien o pracovné miesta ponúkané

agentúrou; berie na vedomie, že agentúra neustále monitoruje vývoj rodovej vyváženosti a že zastúpenie žien na riadiacich pozíciách (od manažérky sekcie po riaditeľku) sa v roku 2021 zvýšilo zo 16,9 % na 21,25 % a že od januára 2020 sú zo štyroch riaditeľov agentúry 2 ženy;

15. berie na vedomie odhad agentúry, pokiaľ ide o nadchádzajúci nárast počtu odchodov do dôchodku; v tejto súvislosti víta vytvorenie programu riadenia kompetencií a strategického plánovania pracovnej sily, ktorý agentúre pomôže okrem iného posúdiť, kde sú potrebné investície do vonkajších zdrojov; vyzýva agentúru, aby orgánu udeľujúcemu absolútorium podala správu o výsledkoch tohto programu; ďalej konštatuje, že agentúra prijala strednodobý scenár personálneho obsadenia s cieľom posilniť kľúčové oblasti kompetencií a podporiť rozvoj zamestnancov tým, že v roku 2021 ponúkla približne 80 zamestnancom interné možnosti profesionálnej kariéry v rôznych oblastiach kompetencií;
16. pripomína, že je dôležité vypracovať dlhodobú politiku ľudských zdrojov v oblasti rovnováhy pracovného a súkromného života, celoživotného poradenstva a ponuky špecifických možností odbornej prípravy na kariérny rozvoj, rodovej rovnováhy na všetkých personálnych úrovniach, telepráce, práva na odpojenie, zlepšenia geografickej rovnováhy na zabezpečenie primeraného zastúpenia zo všetkých členských štátov a nábora a integrácie osôb so zdravotným postihnutím, ako aj zaistenia širokej podpory rovnakého zaobchádzania s nimi a ich príležitostí; konštatuje, že je dôležité poskytovať rôzne možnosti odbornej prípravy pre všetkých zamestnancov agentúry; navrhuje, aby sa prieskum zapojenia zamestnancov uskutočňoval každý rok, a nie každé tri roky;

Verejné obstarávanie

17. konštatuje, že v roku 2021 agentúra riadila a/alebo uzavrela 33 postupov obstarávania s vysokou hodnotou a so strednou hodnotou, 90 postupov s nízkou hodnotou a 48 zmlúv s odborníkmi a 600 osobitných zmlúv na základe rámcových zmlúv; víta vykonávanie konsolidovanej stratégie verejného obstarávania pre služby správy technických zariadení spojením viacerých druhov zmlúv s cieľom zlepšiť riadenie zmlúv a centralizovať externe zabezpečované služby;
18. v súvislosti s opatreniami nadväzujúcimi na pripomienky orgánu udeľujúceho absolútorium za rok 2020 konštatuje, že agentúra prijala opatrenia na zlepšenie svojich postupov verejného obstarávania, ktorých cieľom je maximalizovať spravodlivú hospodársku súťaž a pomer medzi kvalitou a cenou, zvýšiť transparentnosť a znížiť potrebu výnimiek, a to aj prostredníctvom odbornej prípravy na zvyšovanie informovanosti pre svojich účastníkov finančných operácií; víta pokrok agentúry, pokiaľ ide o riešenie elektronickej fakturácie; vyzýva agentúru, aby pokračovala v optimalizácii a modernizácii svojich digitálnych riešení s cieľom ďalej zefektívniť postupy verejného obstarávania a aby orgánu udeľujúcemu absolútorium podala správu o vývoji v tejto oblasti;

Prevenca a riešenie konfliktov záujmov a transparentnosť

19. berie na vedomie existujúce opatrenia a neustále úsilie agentúry o zabezpečenie transparentnosti, prevencie a riešenia konfliktov záujmov a ochrany oznamovateľov; víta, že v roku 2021 sa nevyskytli žiadne konkrétne prípady konfliktu záujmov; ďalej konštatuje, že všetky potenciálne prípady v agentúre by sa mohli riešiť zmierňujúcimi opatreniami; berie na vedomie, že životopisy a vyhlásenia o záujmoch členov správnej rady a vyšších manažérov sú uverejnené na webovom sídle agentúry; vyzýva agentúru, aby sa pripojila k novej medziinštitucionálnej dohode o povinnom registri transparentnosti pre zástupcov záujmov, ktorú podpísali Komisia, Rada a Európsky parlament;
20. berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov týkajúcu sa nedodržiavania článku 16 služobného poriadku, pokiaľ ide o možný konflikt záujmov; vyzýva agentúru, aby dokončila nápravné opatrenia a pokryla riziko konfliktov záujmov; berie na vedomie odpoveď agentúry, v ktorej sa uvádza, že sa vykonalo dôkladné hodnotenie;
21. konštatuje, že agentúra aktualizovala svoju politiku v oblasti riadenia a predchádzania konfliktom záujmov prijatím Kódexu správania pre zamestnancov EASA (CoC), ktorý zahŕňa požiadavku, aby všetci zamestnanci agentúry vyplnili vyhlásenie o konflikte záujmov, pravidlá týkajúce sa darov a pohostinnosti a povinné školenia o kódexe správania a jeho prílohách pre všetkých zamestnancov agentúry;

22. pripomína, že je dôležité posilniť systémy riadenia a kontroly s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie agentúry; dôrazne trvá na požiadavke účinných systémov riadenia a kontroly, aby sa predišlo možným prípadom konfliktu záujmov, chýbajúcim *ex ante/ex post* kontrolám, neadekvátnemu riadeniu rozpočtových a právnych záväzkov a neoznamovaniu skutočností do registra výnimiek;
23. konštatuje, že agentúra vzhľadom na svoju technickú povahu vedie otvorené dialógy so zainteresovanými stranami v oblasti letectva, pričom pri rozhodovaní o postupoch tvorby pravidiel a certifikácie zohľadňuje ich názory; ďalej konštatuje, že všetky technické semináre organizované agentúrou s jej zainteresovanými stranami v oblasti letectva sú uvedené na stránke venovanej podujatiam na webovom sídle agentúry;

Vnútorňá kontrola

24. konštatuje, že normy vnútornej kontroly agentúry zahŕňajú rámec pozostávajúci z piatich zložiek vnútornej kontroly, 17 zásad a medzinárodnej normy kvality (ISO 9001:2015); ďalej poznamenáva, že v roku 2021 bol vykonaný audit dohľadu, ktorý viedol k záveru, že systém vnútornej kontroly agentúry je plne v súlade s jej normami riadenia;
25. konštatuje, že agentúra v roku 2021 vykonala väčšinu opatrení vyplývajúcich z auditu Útvoru pre vnútorný audit týkajúceho sa certifikácie a úrovne zapojenia organizácií; vyzýva agentúru, aby vykonala zvyšné odporúčania;
26. konštatuje, že v roku 2021 oddelenie vnútorného auditu vykonalo tri uisťovacie audity, aby posúdilo, či boli dodržané príslušné nariadenia, či boli splnené ciele procesu a či boli riadne znížené kľúčové riziká; konštatuje, že bolo vydaných niekoľko odporúčaní na ďalšie posilnenie buď kontrolného prostredia, alebo celkovej účinnosti procesov; vyzýva agentúru, aby dokončila vykonávanie zostávajúcich opatrení v súvislosti s následnými auditmi v roku 2021;

Digitalizácia a zelená transformácia

27. vyjadruje agentúre uznanie za jej širokú paletu opatrení, ktorých cieľom je znížiť jej environmentálnu stopu; v tejto súvislosti vyzdvihuje technológie, ktorými je vybavená ekologická budova agentúry a ktoré pomáhajú optimalizovať využívanie spotreby energie a vody, začlenenie energetického manažerstva ako služby do špecifikácií verejného obstarávania, nákup 100 % energie z obnoviteľných zdrojov a ďalšie opatrenia, ktorými sa stimuluje využívanie vlkovej alebo verejnej dopravy jej zamestnancami, ako aj obmedzenie služobných ciest; ďalej vyjadruje agentúre uznanie za jej systém kompenzácií, pokiaľ ide o spotrebu elektrickej energie a služobné cesty vlakom;
28. víta schválenie niekoľkých európskych partnerstiev na urýchlenie zelenej a digitálnej transformácie, a to aj v rámci výskumu manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba 3, s cieľom urýchliť digitálnu transformáciu manažmentu letovej prevádzky v súlade s európskym riadiacim plánom manažmentu letovej prevádzky; v tejto súvislosti pripomína význam jednotného európskeho neba 2+ pre dosiahnutie harmonizácie, lepšej interoperability a efektívnosti;
29. konštatuje, že agentúra pokračovala vo svojom programe transformácie organizácie s názvom Destination: Future-proof (Cieľ: odolnosť voči budúcim zmenám), ktorého hlavné ciele sú spojené s modernizáciou spôsobov práce a zjednodušením kľúčových procesov vrátane základných činností, ako je tvorba pravidiel, počiatočná letová spôsobilosť a schvaľovania organizácií; v tejto súvislosti oceňuje pokrok, ktorý agentúra dosiahla pri poskytovaní digitálnych služieb externým zainteresovaným stranám tým, že pripravila na zavedenie líniu riešení na ohlasovanie udalostí (ECCAIRS2), prístup k pravidlám EASA (elektronické pravidlá), nástroj FlexTool na zber výnimiek a odchýlok, miesta spolupráce a úložisko dronov; vyzýva agentúru, aby pokračovala v budovaní svojej novej základnej digitálnej IT platformy v súlade s plánom digitalizácie (CORAL) a aby v tejto súvislosti prekročila stanovený cieľ (65 %); vyzýva agentúru, aby zaviedla politiku kybernetickej bezpečnosti a vykonávala plán informačnej bezpečnosti;

30. nabáda agentúru, aby úzko spolupracovala s agentúrou ENISA (Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť); zdôrazňuje, že je dôležité pravidelne vykonávať posúdenia rizík jej IT infraštruktúry a zabezpečovať pravidelné audity a testy jej kybernetickej obrany; nabáda tiež agentúru, aby všetkým svojim zamestnancom vrátane manažmentu ponúkala systematické aktualizované programy odbornej prípravy v oblasti kybernetickej bezpečnosti, keďže ide o kľúčový prvok účinného rámca kybernetickej bezpečnosti;

Kontinuita činností počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19

31. berie na vedomie konzervatívny prístup agentúry v druhom roku pandémie, pokiaľ ide o plánovanie výdavkov vrátane spomalenia prijímania externých zamestnancov; ďalej konštatuje, že rastúce pracovné zaťaženie sa zvládlo využitím nových pracovných metód (napr. práca na diaľku a denný hybridný pracovný režim) a investovaním do iniciatív v oblasti efektívnosti a digitalizácie s cieľom znížiť tlak na existujúce zdroje; odporúča agentúre, aby využívala v praxi skúsenosti s prácou na diaľku a hybridnou prácou na lepšiu organizáciu stretnutí, ktoré by v budúcnosti mohli byť organizované účinnejšie na diaľku než osobne;
32. konštatuje, že v dôsledku účinkov pandémie ochorenia COVID-19 sa agentúra zamerala na ochranu cestujúcej verejnosti a identifikáciu a zmiernenie bezpečnostných dôsledkov; víta opatrenia agentúry v rámci projektu návratu do bežnej prevádzky (RNO) uverejňovaním bezpečnostných informačných bulletinov a usmerňujúcich materiálov, ako aj ďalšie opatrenia poskytujúce opatrenia flexibility a regulačnú úľavu, riešenie zdravotných a vznikajúcich rizík a budovanie spolupráce s partnerskými štátmi;
33. navrhuje však agentúre, aby neustále monitorovala bezpečnosť letectva vrátane únavy palubných sprievodcov, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2018/1139 ⁽³⁾ o založení agentúry;

Ďalšie pripomienky

34. vyjadruje uznanie agentúre za jej úspešné vytvorenie zjednodušenej EASA („EASA light“), čo je priestor na jej webovom sídle, ktorý ponúka obsah pre neodborné publikum; nabáda agentúru, aby túto ponuku vyvíjala na základe spätnej väzby o použiteľnosti; ďalej oceňuje, že agentúra zlepšila metriky týkajúce sa používania odbornej časti webového sídla „EASA Pro“, ktorá ponúka podrobné informácie pre zainteresované strany z odvetvia; víta skutočnosť, že v roku 2021 agentúra posilnila svoje väzby s akademickou obcou vytvorením skupiny expertov vedeckého výboru, ktorá môže poskytovať poradenstvo o vývoji v príslušných oblastiach;
35. zdôrazňuje, že všetky inštitúcie EÚ musia dodržiavať nariadenie o rozpočtových pravidlách a prísne normy riadenia;
36. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutórii, odvoláva sa na svoje uznesenie z 10. mája 2023 ⁽⁴⁾ o výkonnosti, finančnom riadení a kontrole agentúr.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 (Ú. v. EÚ L 212, 22.8.2018, s. 1).

⁽⁴⁾ Prijaté texty, P9_TA(2023)0190.